



WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 08. Sierpnie . 2018 r.

WZ-VI.9612.3.7.2018

**Pan  
Apoloniusz Wręczycki  
Dyrektor  
Samodzielnego Publicznego  
Zakładu Opieki Zdrowotnej  
w Wolanowie  
ul. Opoczyńska 23  
26-625 Wolanów**

#### WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (dalej ustawa o działalności leczniczej – Dz. U. z 2018 r. poz. 160, z późn. zm.) przeprowadzona została kontrola problemowa w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Wolanowie (dalej SPZOZ), mieszczącym się przy ul. Opoczyńskiej 23 w Wolanowie.

Tematyka kontroli obejmowała wykonywanie świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie ciąży, porodu w poradniach dla kobiet.

Kontrolą objęto badanie stanu faktycznego od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 8 czerwca 2018 r., przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W trakcie kontroli ustalono, że Poradnia ginekologiczno-położnicza zapewniała realizację świadczeń opieki medycznej kobietom w okresie ciąży oraz porodu, poprzez: systematyczną ocenę stanu zdrowia ciężarnych kobiet oraz płodu, kierowanie na specjalistyczne konsultacje lekarskie, identyfikację czynników ryzyka okołoporodowego, propagowanie zdrowego stylu życia, praktyczne i teoretyczne przygotowanie do porodu, porodu, karmienia piersią oraz rodzicielstwa,

a także wykonywanie badań kontrolnych w okresie połogu, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 września 2012 r. w sprawie standardów postępowania medycznego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, połogu oraz opieki nad noworodkiem (dalej rozporządzenie w sprawie standardów opieki okołoporodowej – Dz. U. z 2016 r. poz. 1132). Świadczenia zdrowotne z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w ciąży i połogu realizowane były przez 1 lekarza specjalistę w zakresie położnictwa i ginekologii oraz 1 położną, która odbyła kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego – program dla położnych. W dokumentacji podmiotu leczniczego zgromadzono dokumenty potwierdzające prawo wykonywania zawodu aktualnie zatrudnionego lekarza i położnej.

SPZOZ, w strukturach którego funkcjonuje kontrolowana poradnia, zabezpieczał odpowiednie warunki lokalowe, kadrowe i sprzętowe umożliwiające właściwą organizację świadczeń z zakresu opieki okołoporodowej, zgodnie z wymogami ustalonymi w rozporządzeniu w sprawie standardów opieki okołoporodowej. Podmiot zapewniał możliwość wykonania badań ultrasonograficznych i kardiokokograficznych, natomiast badania laboratoryjne, bakteriologiczne i cytologiczne wykonywane były poza SPZOZ, na podstawie umowy zawartej z podwykonawcą.

Podmiot informował pacjentki o możliwości udziału w zajęciach przygotowujących do porodu, połogu, pielęgnacji noworodka oraz do roli rodziców, prowadzonych przez szkoły rodzenia funkcjonujące na terenie Radomia. Poradnia ginekologiczno-położnicza realizowała także świadczenia promujące zdrowy styl życia, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki związanej z okresem ciąży i połogu oraz karmieniem naturalnym.

Dla kobiet ciężarnych ustalone zostały plany porodu i plany opieki przedporodowej, które uwzględniały procedury medyczne związane z opieką prenatalną wraz z określeniem terminu ich wykonania, zgodnie z wymogiem ustalonym w części IV załącznika do rozporządzenia w sprawie standardów opieki okołoporodowej. Plan opieki przedporodowej był odpowiednio modyfikowany przez osobę sprawującą opiekę prenatalną – w zależności od sytuacji zdrowotnej kobiety ciężarnej.

Personel SPZOZ świadczył usługi zdrowotne w miejscu zamieszkania lub pobytu położnicy. Opiekę poporodową sprawowała położna środowiskowo-rodzinna podstawowej opieki zdrowotnej, która opieką patronażową obejmowała 104 położnice i 104 noworodków. Położna środowiskowo-rodzinna wykonywała wizyty patronażowe, w czasie których oceniała stan zdrowia

położnicy, relacje w rodzinie, warunki socjalno-bytowe, udzielała instruktażu na temat opieki nad noworodkiem, technik kąpeli, pielęgnacji skóry i kikutu pępowiny, motywowała do karmienia naturalnego i pomagała w rozwiązywaniu problemów związanych z laktacją, a także informowała o potrzebie odbycia wizyty kontrolnej u lekarza ginekologa w 6. tygodniu połogu oraz o konieczności zgłaszania się z dzieckiem na szczepienia ochronne i badania profilaktyczne.

Podmiot posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zgodnie z obowiązkiem ustalonym w art. 25 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o działalności leczniczej. W kontrolowanej placówce umieszczono informację o prawach pacjenta, zgodnie z wymogiem określonym w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 1318, z późn. zm.). SPZOZ dysponował dokumentacją potwierdzającą sprawność techniczną aparatury i sprzętu medycznego wykorzystywanego przy udzielaniu świadczeń medycznych, do której posiadania i okazania organowi kontroli podmiot jest zobowiązany na podstawie art. 90 ust. 6, 7 i 9 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 211, z późn. zm.). SPZOZ posiadał opracowane minimalne normy zatrudnienia pielęgniarek i położnych, które uwzględniały kontrolowane komórki organizacyjne, zgodnie z wytycznymi określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu ustalania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (dalej rozporządzenie w sprawie sposobu ustalania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych – Dz. U. z 2012 r. poz. 1545).

Indywidualna dokumentacja medyczna pacjentów prowadzona i przechowywana była zgodnie z normami ustalonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. z 2015 r. poz. 2069).

W poddanym badaniu okresie w Poradni ginekologiczno-położniczej zarejestrowano 58 kobiet z rozpoznaną ciążą, w tym 21 kobiet we wczesnym okresie ciąży – do 10 tygodnia. Badaniu poddano dokumentację medyczną 23 pacjentek z udokumentowanym zakończeniem ciąży.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niewykonanie pełnego katalogu zalecanych badań diagnostycznych, o których mowa w części II załącznika do rozporządzenia w sprawie standardów opieki okołoporodowej :
  - u żadnej z pacjentek nie wykonano badania w kierunku różyczki,

- u 14 pacjentek – dwukrotnego badania stężenia glukozy we krwi – na czczo i po doustnym podaniu 75 g glukozy,
  - u 2 kobiet – 3-krotnego badania czystości pochwy,
  - u 1 ciężarnej – posiewu z przedsionka pochwy i okolic odbytu w kierunku paciorkowców B-hemolizujących oraz badania w kierunku HCV.
2. Niezamieszczanie w dokumentacji medycznej danych wybranej przez ciężarną położnej podstawowej opieki zdrowotnej lub podmiotu wykonującego działalność leczniczą w celu objęcia jej opieką, o których mowa w części II załącznika do rozporządzenia w sprawie standardów opieki okołoporodowej.
  3. Niewykonywanie przez położną w 6 przypadkach, pierwszej wizyty patronażowej w ciągu 48 godzin od otrzymania zgłoszenia o urodzeniu dziecka, co jest niezgodne z normą ustaloną w ust. 8 części XIV załącznika do rozporządzenia w sprawie standardów opieki okołoporodowej.
  4. Niewykonywanie przez położną zalecanej liczby, tj. nie mniej niż 4, wizyt patronażowych w miejscu zamieszkania albo pobytu położnicy i jej dziecka (w 1 przypadku – 3 wizyty patronażowe), co stanowi naruszenie ust. 8 części XIV załącznika do ww. rozporządzenia.
  5. Brak opinii przedstawicieli organów samorządu pielęgniarek i położnych, o którą powinien wystąpić kierownik podmiotu leczniczego podczas prac nad ustalaniem minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w SPZOZ, co stanowi naruszenie art. 50 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej.

**Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Dyrektora do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości, a w szczególności do:**

1. Wykonywania u wszystkich kobiet w okresie ciąży pełnego katalogu zalecanych badań diagnostycznych, o których mowa w części II załącznika do rozporządzenia w sprawie standardów opieki okołoporodowej.
2. Zamieszczania w dokumentacji medycznej informacji o skierowaniu kobiety ciężarnej do położnej podstawowej opieki zdrowotnej w celu objęcia jej opieką, zgodnie z wymogiem określonym w części II załącznika do ww. rozporządzenia.
3. Wykonywania przez położną pierwszej wizyty patronażowej nie później niż w ciągu 48 godzin od otrzymania zgłoszenia o urodzeniu dziecka oraz nie mniej niż czterech wizyt patronażowych

w miejscu zamieszkania albo pobytu położnicy i jej dziecka, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 8 części XIV załącznika do rozporządzenia w sprawie standardów opieki okołoporodowej.

4. Zasięgnięcia opinii przedstawicieli organów samorządu pielęgniarek i położnych, dotyczącej ustalonych dla SPZOZ minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych – w terminie 60 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zalecenia określone w punktach 1., 2. i 3. należy przyjąć do realizacji w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W związku z ustaleniami dotyczącymi niewykonania pełnego katalogu zalecanych badań diagnostycznych, w tym w szczególności u żadnej pacjentki badania w kierunku różyczki, a u 14 ciężarnych nie wykonano dwukrotnego oznaczenia stężenia glukozy we krwi, na czczo i po doustnym podaniu 75 g glukozy, pragnę szczególnie podkreślić, że w trosce o dobry stan zdrowia matki i dziecka oraz w celu wczesnego identyfikowania czynników ryzyka okołoporodowego i zminimalizowania powikłań okołoporodowych, należy objąć ww. świadczeniami profilaktycznymi wszystkie kobiety ciężarne pozostające pod opieką kierowanej przez Pana Dyrektora placówki.

Zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka Ministerstwa Zdrowia z dnia 4 czerwca 2013 r., znak MZ-MD-L-073-4044-3/JC/13, uwzględniającym opinię konsultantów krajowych w dziedzinach: położnictwa i ginekologii, chorób zakaźnych oraz epidemiologii – u wszystkich kobiet ciężarnych należy wykonywać badanie przeciwciał w kierunku różyczki. Zdaniem specjalistów wcześniejsze przebycie różyczki, jak również szczepienie przeciwko różyczce, nie gwarantuje utrzymania odpowiednio wysokiego miana przeciwciał zapewniającego pełną odporność w okresie ciąży.

Jednocześnie zobowiązuję Pana Dyrektora do poinformowania Wojewody Mazowieckiego z powołaniem znaku pisma WZ-VI.9612.3.7.2018, o sposobie realizacji zaleceń i wniosku pokontrolnego.

**Do wiadomości:**  
Urząd Gminy Wolanów

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Jarosław Chmielewski  
Dyrektor Wydziału Zdrowia

